

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

24 lutego 2022 r.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Kosicka

Protokolant: st. sekr. sądowy Maria Nalewczyńska

po rozpoznaniu na rozprawie 24 lutego 2022 r. w Warszawie

odwołania (...) S.A. w J.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w W.

o ustalenie podlegania ubezpieczeniom społecznym

z udziałem K. B.

z 6 kwietnia 2021 r. , nr (...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdza, że K. B. jako zleceniobiorca płatnika składek (...) S.A. w J. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu od 2 do 31 marca 2020 r.;

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w W. na rzecz (...) S.A. w J. 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt VII U 800/21

UZASADNIENIE

(...) S.A. z siedzibą w J. złożyła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w W. z 6 kwietnia 2021 r., nr (...) i zarzuciła jej naruszenie:

- art. 7 k.p.a. w zw. z art. 6 ust. 1 pkt 4 w zw. z art. 12 ust. 1 w zw. z art. 13 pkt 2) ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez niedokładne wyjaśnienie stanu faktycznego z pominięciem słusznego interesu obywatela, błędnie przyjmując, iż ubezpieczona nie posiadała tytułu do ubezpieczenia,

- art. 8 § 1 k.p.a. w zw. z art. 68 ust. 1 pkt) 1 lit. a) ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez prowadzenie postępowania w sposób niebudzący zaufania jego uczestników do władzy publicznej, z pominięciem zasady proporcjonalności, bezstronności i równego traktowania, tj. brak realizacji ustawowej kompetencji organu w sposób określony przepisami prawa,

- art. 11 k.p.a. w zw. z art. 2 ustawy z 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców w zw. z § 8 ust. 1 pkt) 1 lit. a) i k) rozporządzenia Rady Ministrów z 31 marca 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu pandemii poprzez niewyjaśnienie lub niedostateczne wyjaśnienie przyczyny rozstrzygnięcia, w szczególności zaś pominięcie w rozstrzygnięciu kwestii związanych z zamknięciem hoteli i ośrodków wypoczynkowych przed dniem 1 kwietnia 2021 r.

Odwołująca spółka w uzasadnieniu podniosła, że zawarła z ubezpieczoną 2 marca 2020 r. umowę zlecenia, na podstawie której wykonywała doraźną pomoc przy obsłudze gości w recepcji Centrum (...) w D. do 31 maja 2020 r. 30 kwietnia 2020 r. płatnik złożył w imieniu ubezpieczonej wniosek o wypłatę świadczenia postojowego w ramach rządowych instrumentów pomocowych związanych z wystąpieniem epidemii COVID - 19. Następnie 18 maja 2020 r. ubezpieczona złożyła we własnym imieniu wniosek o wypłatę świadczenia, obejmujący kolejny okres. W ocenie płatnika, organ rentowy pominął w swoim rozstrzygnięciu stanowiska spółki oraz ubezpieczonej, arbitralnie przesądzając o braku istnienia przesłanek kwalifikujących ubezpieczoną jako posiadającą tytuł do ubezpieczenia społecznego na gruncie przepisów ustawy. Organ przyjął arbitralne założenie, że okoliczności sprawy wskazywane przez płatnika i ubezpieczoną nie są wiarygodne z uwagi na nieścisłości, mogące wynikać z krótkiego okresu świadczenia przez ubezpieczoną usług. Organ dokonał daleko idącej interpretacji stanu prawnego hoteli i ośrodków, z pominięciem okoliczności istotnych dla rozpatrywanej sprawy. Rekomendacje i zalecenia znajdujące się w rozporządzeniu Rady Ministrów z 13 marca 2020 r. nie ustanawiały co zakazu prowadzenia działalności gospodarczej przez podmioty świadczące usługi hotelowe i gastronomiczne, organ rentowy pominął fakt, że od połowy marca 2020 r. przedsiębiorcy turystyczni zaprzestawali prowadzenia działalności. Przepis § 5 ust. 1 pkt) 1 lit g) rozporządzenia Rady Ministrów ustanowił czasowe ograniczenia dla prowadzenia działalności związanej z prowadzeniem obiektów noclegowych turystycznych i miejsc krótkotrwałego zakwaterowania (tj. ośrodków wczasowych, szkoleniowo - wypoczynkowych, schronisk itp.). Dodatkowo, zmieniające się z dnia na dzień rekomendacje rządowe oraz rozwój pandemii spowodowały niemalże całkowity spadek zainteresowania korzystaniem z usług hotelowych oraz masowym odwoływaniem zaplanowanych pobytów. Przywołane okoliczności spowodowały, że zarząd (...) S.A. podjął decyzję o czasowym zamknięciu obiektów, co znalazło następcze potwierdzenie w § 8 ust 1 pkt) 1 lit. a) i k) rozporządzenia Rady Ministrów. Organ, przyjmując w swojej argumentacji rzekomej pozorności umowy zlecenia z 2 marca 2020 r. pominął okoliczności, tj. zamknięcie obiektów lub zaprzestanie świadczenia usług branży hotelowej, podjęcie decyzji o zamknięciu hoteli i ośrodków (...) S.A. w połowie marca 2020 r. korzystając z konstytucyjnej swobody prowadzenia działalności gospodarczej, wyrażonej nadto w art. 2 PP. Zamknięcie obiektów spowodowało konieczność ograniczenia wszelkich kosztów związanych z funkcjonowaniem spółki, dlatego też wypowiedziane zostały umowy cywilnoprawne, bez względu na datę ich zawarcia. Okoliczność ta, oceniana przez pryzmat dynamicznej sytuacji epidemiologicznej oraz postępującemu z dnia na dzień spadkowi przychodów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, nie daje żadnej podstawy do przyjęcia, że umowa zlecenia z 2 marca 2020 r. zawarta została dla pozorów i jest nieważna na gruncie art. 83 § 1 k.c. Zawarcie z ubezpieczoną umowy zlecenia na początku marca 2020 r., wobec „wygaszenia” obiektów spółki w połowie marca 2020 r. z uwagi na pandemię COVID - 19 nie może prowadzić do wniosku, że doszło do jakiegokolwiek nadużycia lub złamania prawa (odwołanie, k. 3- 5 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przewidzianych.

W uzasadnieniu swojego stanowiska organ rentowy powołując się na treść art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych wskazał, że K. B. została zgłoszona w okresie od 2 marca 2020 r. do 31 marca 2020 r. do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych jako zleceniobiorca przez płatnika składek (...) SA. Zgłoszenie do ubezpieczeń wpłynęło do ZUS drogą elektroniczną 17 kwietnia 2020 r., czyli znacznie po obowiązującym 7-dniowym terminie. Wyrejestrowanie z ubezpieczeń nastąpiło także po ustawowym terminie 14 lipca 2020 r. Z przedstawionej przez strony umowy zlecenia wynika, że K. B. miała wykonywać zadania polegające na pomocy doraźnej przy obsłudze gości na recepcji. Jednak wskazana umowa nie precyzuje w jakim obiekcie oraz w jakiej miejscowości ubezpieczona miała świadczyć pracę. Z komparycji umowy wynika zaś, że odwołująca spółka zarządza zespołem obiektów Centrum (...) w D., D. i M.. Ze wskazanej umowy wynika także, że rozliczenie wynagrodzenia następować będzie na podstawie wystawionego przez Zleceniobiorcę rachunku, jednak strony nie okazały w toku postępowania przed organem takiego dokumentu. Strony nie przedstawiły także zaświadczenia lekarskiego, jakie zleceniodawcy miała okazać K. B.. W ocenie organu rentowego, strony nie przedstawiły żadnych faktycznych dowodów potwierdzających świadczenie pracy przez K. B.. Zgodnie z arkuszem ewidencji czasu pracy ubezpieczona ostatni raz świadczyła pracę 13 marca 2020 r., natomiast zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z 13 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego hotele i obiekty, o podobnym charakterze nie zostały objęte

zakazem prowadzenia działalności. Zamknięcie hoteli i innych miejsc noclegowych zostało ogłoszone 31 marca i nastąpiło 1 kwietnia 2020 r. (odpowiedź na odwołanie, k. 9-10 a.s.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

(...) S.A. z siedzibą w J. od 2 lipca 2012 r. prowadzi działalność hotelarską w postaci hoteli (...) w D., D., M.. Dyrektorem zarządzającym obiektów jest A. S.. W hotelu (...) w D. zatrudniony jest kierownik operacyjny K. K. (1), kierownik recepcji A. R., pracownicy biurowi zajmujący się marketingiem i sprzedażą – D. P. oraz 4 recepcjonistki, które pracują zmianowo od 8:00 do 16:00 i od 16:00 do 24:00. Jedną z recepcjonistek jest K. Ł.. Do marca 2020 r. jako recepcjonistka była także zatrudniona A. K. (oświadczenie płatnika składek – nienumerowane karty a.r., zeznania świadków: K. K., k. 99 a.s., A. R., k. 99 a.s., D. P., k. 100 a.s., K. Ł., k. 100 a.s., zeznania A. S., k. 102 a.s.).

W sezonie hotel (...) w D. zatrudniał zwykle 5 recepcjonistek. W związku ze zbliżającym się rozpoczęciem sezonu i odejściem z pracy jednej z recepcjonistek - A. K., dyrektor zarządzający A. S. zlecił zatrudnienie kolejnej recepcjonistki. K. B. zgłosiła się w odpowiedzi na ogłoszenie zamieszczone w Urzędzie Pracy i umówiła się telefonicznie na rozmowę w sprawie pracy. K. K. (1) i A. R. przeprowadziły rozmowę kwalifikacyjną z K. B. i wybrały ją spośród innych kandydatek, ponieważ znała język niemiecki (zeznania świadka K. K., k. 99 a.s., zeznania A. S., k. 102 a.s., zeznania świadka A. R., k. 99 a.s.).

2 marca 2020 r. (...) S.A. w (...) Centrum (...) w D. zawarły umowę zlecenia na czas określony od 2 marca 2020 r. do 31 maja 2020 r., której przedmiotem była pomoc doraźna przy obsłudze gości na recepcji. Wynagrodzenie zostało ustalone na kwotę 20 zł brutto za godzinę. Za marzec 2020 r. ubezpieczona otrzymała wynagrodzenie 1280 zł brutto przelewem na rachunek bankowy (umowa zlecenia z 2 marca 2020 r., k. 6-6 verte a.s., lista płac i potwierdzenie przelewu - nienumerowane karty a.r., lista płac za miesiąc marzec 2020 r., k. 45 a.s.).

17 kwietnia 2020 r. K. B. została zgłoszona do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych jako zleceniobiorca w okresie od 2 marca 2020 r. do 31 marca 2020 r. przez płatnika składek (...) S.A. drogą elektroniczną (bezsporne).

Do obowiązków K. B. należało przyuczenie i wdrożenie się w pracę na recepcji, przyglądanie się pracy recepcjonistek, zapoznanie się z cennikiem hotelowym, obsługa gości, odbieranie telefonów i odpisywanie na wiadomości e-mail na recepcji pod nadzorem recepcjonistek, zapoznawanie się z programem hotelowym. Ubezpieczona czynności te wykonywała w hotelu (...) w D. przez 5 dni w tygodniu po 8 godzin, od 8:00 do 16:00 lub od 16:00 do 24:00. Ubezpieczona wykonywała czynności na recepcji związane w przyuczeniem do wykonywania pracy jako recepcjonistka do 13 maja 2020 r. i podpisywała listę obecności (lista obecności - nienumerowane karty a.r., wiadomości e-mail z 5 marca 2020 r., k. 46-52 a.s., wiadomości e-mail z 9 marca 2020 r., k. 56-58 a.s., zeznania świadków: K. K., k. 99 a.s., A. R., k. 99 a.s., D. P., k. 100 a.s., K. Ł., k. 100 a.s., zeznania K. B., k. 101 a.s.).

16 marca 2020 r. zarząd zdecydował o zamknięciu hoteli, pracownicy zostali wysłani do domów, obiekt (...) w D. został zamknięty od 16 marca 2020 r. do 31 marca 2020 r. (zeznania świadków: K. K., k. 99 a.s., A. R., k. 99 a.s., zeznania A. S., k. 102 a.s.).

30 kwietnia 2020 r. (...) S.A. złożyła w imieniu K. B. wniosek o świadczenie postojowe w związku z ograniczeniem wykonywania umowy zlecenia (wniosek o świadczenie postojowe – nienumerowane karty a.r.). 18 maja 2020 r. K. B. złożyła wniosek o świadczenie postojowe za kolejny okres w związku z przeciwdziałaniem skutkom wywołanym (...)19 dla umowy cywilnoprawnej (wniosek o świadczenie postojowe za kolejny okres - nienumerowane karty a.r.).

Organ rentowy wszczął z urzędu postępowanie wyjaśniające na okoliczność zasadności zgłoszenia K. B. do ubezpieczeń społecznych na podstawie umowy zlecenia zawartej z (...) S.A. (zawiadomienie o wszczęciu postępowania z 3 lutego 2021 r. - nienumerowane karty a.r.).

Po zakończeniu postępowania wyjaśniającego, 6 kwietnia 2021 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w W. na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 2a ust. 1 i 2 pkt 1-4, art. 68 ust. 1 pkt 1 lit. a) ustawy z 13 października

1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych wydał decyzję nr (...) stwierdzającą, że K. B. jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek (...) S.A. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu od 3 marca 2020 r. do 31 marca 2020 r. (decyzja ZUS z 6 kwietnia 2021 r. – nienumerowane karty a.r.).

Od powyższej decyzji płatnik składek (...) S.A. złożyła odwołanie inicjujące niniejsze postępowanie (odwołanie, k. 3-5 a.s.).

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny w oparciu o wymienione dokumenty i zgromadzone w aktach rentowych (a.r.) i w aktach sprawy (a.s.) oraz na podstawie zeznań świadków K. K., A. R., D. P., K. Ł., oraz zeznań odwołującego A. S. i ubezpieczonej K. B..

Dokumenty przedłożone do akt postępowania zostały ocenione jako wiarygodne, gdyż ich treść koresponduje z tym na co wskazują osobowe środki dowodowe. Wobec tego sąd nie znalazł z urzędu podstaw do zakwestionowania wiarygodności tych dokumentów. Przede wszystkim z wydruków wiadomości e-mail wynika, że ubezpieczona wykonywała czynności obsługi klientów na recepcji odpowiadając na ich wiadomości e-mail, z listy płac za marzec 2020 r. i potwierdzenia przelewu wynika, że ubezpieczona otrzymała wynagrodzenie za przepracowany czas w marcu 2020 r., co zostało dodatkowo potwierdzone przez zamieszczenie przez ubezpieczoną podpisów na liście obecności za marzec 2020 r. Ponadto wykonywane przez ubezpieczoną czynności związane z przyuczaniem do pracy na recepcji hotelu zostały potwierdzone praktycznie przez każdego z ww. świadków będących pracownikami płatnika składek. Sąd dał wiarę zeznaniom świadków K. K., A. R., D. P., K. Ł., ponieważ były spójne i wzajemnie się uzupełniały oraz w sposób spójny przedstawiły okoliczności dotyczące wykonywania przez K. B. obowiązków wynikających z umowy zlecenia. Zeznania odwołującego A. S. i ubezpieczonej K. B. również zostały uznane przez sąd za wiarygodne, ponieważ w ich zeznania uzupełniały się z zeznaniami świadków i potwierdziły okoliczności zatrudnienia ubezpieczonej.

Sąd zważył, co następuje:

(...) S.A. było uzasadnione.

Sporne w sprawie było to czy K. B. podlegała obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym oraz dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu w związku z zatrudnieniem na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek (...) S.A.

Tytułem wstępu wskazać należy, że praca realizowana na podstawie umowy zlecenia stanowi jeden z tytułów do objęcia obowiązkowo ubezpieczeniem emerytalnym, rentowymi i wypadkowym, jak stanowi bowiem art. 6 ust. 1 pkt 4 oraz art. 12 ust. 1 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2021r., poz. 423 ze zm. – dalej jako ustawa systemowa lub u.s.u.s.) ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym obowiązkowo podlegają osoby fizyczne wykonujące pracę na podstawie umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia. Osoby wykonujące pracę na podstawie umowy zlecenia, jako podlegające obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnym i rentowym, podlegają ubezpieczeniu chorobowemu dobrowolnie. Z przepisu art. 11 ust. 2 powołanej ustawy wynika, że przystąpienie do ubezpieczenia chorobowego jest zależne od złożenia przez te osoby stosownego wniosku.

Wniosek o objęcie K. B. ubezpieczeniami społecznymi został złożony z opóźnieniem, co było spowodowane niedopilnowaniem tych czynności przez płatnika składek (...) S.A. Zgłoszenia dokonano drogą elektroniczną 17 kwietnia 2020 r., a więc z przekroczeniem ustawowego terminu. Zgodnie z art. 36 ust. 1 i 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych zgłoszenia dokonuje się w terminie 7 dni od daty powstania obowiązku ubezpieczenia. Organ rentowy wskazywał przy tym na znaczne przekroczenie terminu. Zdaniem sądu, o ile fakt przekroczenia ustawowego terminu jest bezsporny, o tyle dyskusyjne jest, czy przekroczenie to należy kwalifikować jako nadmierne i kluczowe, biorąc pod uwagę fakt, że – jak wynika z materiału dowodowego – umowa była faktycznie realizowana. W rozpatrywanej sprawie, bez względu na wskazane naruszenia przepisów ze strony pracodawcy, najistotniejsze jest to, że strony przystąpiły do realizacji umowy o pracę, a więc spóźnione zgłoszenie do ubezpieczeń, nie miało znaczenia decydującego. W stosunkach pracy może to być oceniane w aspekcie przestrzegania przez pracodawcę przepisów,

ale jeśli umowa o pracę faktycznie była realizowana, nie skutkują one uznaniem, że doszło do jej nieważności. Sam fakt świadczenia pracy przez pracownika, w przypadku którego nie dopełniono opisywanych formalności, nie może prowadzić do tak daleko idącego skutku, chyba że umowa nie byłaby realizowana. Tylko wówczas takie okoliczności, jakie zaistniały w sprawie, mogłyby potwierdzać pozorność umowy, a tym samym jej nieważność.

Jeśli chodzi zaś o samą umowę zlecenia, to art. 734 § 1 k.c. wskazuje, że poprzez umowę zlecenia przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie. Choć treść przepisu wyraźnie wskazuje czynności prawne, to doktryna i orzecznictwo zgodnie wskazują, iż umowa zlecenia może obejmować również zlecenie na wykonywanie czynności faktycznych. Zlecenie jest umową konsensualną, a jej essentialia negotii obejmują jedynie określenie czynności, którą przyjmujący zlecenie ma wykonać. Umowa zlecenia należy do kategorii umów o świadczenie usług, a więc do wykonywania czynności mieszczących się w zakresie określonym wolą stron. Strony zawierające umowę zlecenia, stosownie do treści art. 353¹ k.c., mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. Wedle woli stron umowy zlecenie może dotyczyć tak pojedynczego wykonania konkretnej czynności, jak i wykonywania wielokrotnego, powtarzalnego, rozciągniętego w czasie. Odpowiedzialność osoby przyjmującego zlecenie jest rozpatrywana w zakresie jej starannego działania przy wykonywaniu przedmiotu zlecenia, co oznacza, że czynnikiem decydującym przy ocenie pracy tej osoby jest kryterium wykonywania przez nią czynności na określonym, ustalonym przez strony stosunku prawnego, poziomie. Oświadczenia woli zawarte w umowie zlecenia należy, zgodnie z treścią art. 65 § 1 k.c., tłumaczyć tak, jak tego wymagają ze względu na okoliczności, w których zostały złożone, zasady współżycia społecznego oraz ustalone zwyczaje. Należy mieć również na uwadze przepis art. 65 § 2 k.c., z którego wynika, że przy umowach, a więc i w przypadku zlecenia, należy raczej badać jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu. Istotne jest wreszcie i to, że dla umowy zlecenia nie została przewidziana forma szczególna. Zlecenie może zostać udzielone w dowolnej formie (art. 60 k.c.), w tym także w sposób dorozumiany.

Zgodnie z art. 83 § 1 k.c., nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozoru. Pozorność umowy wyraża się w braku zamiaru wywołania skutków prawnych przy jednoczesnym zamiarze stworzenia okoliczności mających na celu zmylenie osób trzecich. Nieważność spowodowaną pozornością czynności prawnej należy odróżnić od nieważności czynności prawnej mającej na celu obejście ustawy czy sprzecznej z zasadami współżycia społecznego (art. 58 § 1 i 2 k.c.). Czynność prawna mająca na celu obejście ustawy polega na takim ukształtowaniu jej treści, które z formalnego punktu widzenia nie sprzeciwia się ustawie, ale w rzeczywistości zmierza do zrealizowania celu, którego osiągnięcie jest przez ustawę zakazane. Pojęcia obejścia prawa i pozorności są sobie znaczeniowo bliskie i niejednokrotnie pokrywają się. Czynność prawna może być sprzeczna z zasadami współżycia społecznego, przez które rozumie się na ogół obowiązujące w stosunkach między ludźmi reguły postępowania, które za podstawę mają uzasadnienie ocenne, a nie prawne. Odwołują się one do powszechnie uznawanych w całym społeczeństwie lub w danej grupie społecznej wartości i ocen właściwego, przyzwoitego, rzetelnego, lojalnego czy uczciwego zachowania. Zasady te obejmują nie tylko reguły moralne, lecz także obyczajowe (por. np. Z. Radwański (w:) System prawa prywatnego, t. 2, 2002, s. 240 i n.; M. Safjan (w:) K. Pietrzykowski, Komentarz, t. I, 2008, s. 327).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że przy ocenie istnienia tytułu do ubezpieczenia społecznego nacisk kładzie się na ustalenie faktycznego wykonywania umowy czy działalności (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z 26.02.2013r., I UK 472/12, z 24.08.2010 r. I UK 74/10, z 13.11.2008r., II UK 94/08, postanowienie Sądu Najwyższego z 18.10.2011r., III UK 43/11). Nie wystarczy zatem zawarcie samej umowy, lecz konieczne jest rozpoczęcie jej wykonywania. Umowa taka powinna mieć, przynajmniej w zamiarze, realne znaczenie gospodarcze, w innym bowiem przypadku można by mówić jedynie o relacji grzecznościowej, a nie stosunku prawnym. Sąd podziela stanowisko Sądu Apelacyjnego w Białymstoku, który w uzasadnieniu wyroku z 30 kwietnia 2015 r. podkreślił, że „jakkolwiek orzecznictwo Sądu Najwyższego z reguły dotyczy umowy o pracę lub działalności gospodarczej, to powyższe stwierdzenie ma walor ogólniejszy, gdyż obowiązek ubezpieczenia jest co do zasady powiązany z działalnością zapewniającą środki utrzymania. Celem ubezpieczenia jest ochrona przed skutkami zdarzeń losowych powodujących z reguły niezdolność do pracy, czyli ochrona dochodu uzyskiwanego z danego rodzaju działalności”

(zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 30.04.2014 r., III AUa 1630/14). Powyższy pogląd, w ocenie sądu, nabiera znaczenia z uwagi na fakt, że przedmiotem umowy zlecenia z 2 marca 2020 r. zawartej między (...) S.A. w (...) Centrum (...) w D. była pomoc doraźna przy obsłudze gości na recepcji. Uwzględniając do tego jeszcze okoliczność, że stosunek prawny wynikający z umowy zlecenia stanowi zobowiązanie starannego działania, do oceny umowy zlecenia łączącej strony, w kontekście jej potencjalnej pozorności, możliwe jest stosowanie kryteriów zbliżonych do kryteriów stosowanych przy ocenie pozorności umowy o pracę.

W związku z powyższym przedmiotem rozważań sądu w rozpatrywanej sprawie było ustalenie czy w związku z zawarciem umowy zlecenia z płatnikiem składek, K. B. faktycznie wykonywała odpłatnie czynności na jej rzecz, jak również jaki był realny cel przyświecający stronom przy zawieraniu tego stosunku cywilnoprawnego. Zdaniem sądu, materiał dowodowy zgromadzony przez organ rentowy w toku postępowania wyjaśniającego, uzupełniony w postępowaniu prowadzonym przez sąd, dowodzi przeciwnych tez, niż te które wywiódł organ rentowy. Strony odwołujące się wykazały, że przy zawieraniu umowy zlecenia z 2 marca 2020 r. towarzyszył im cel jej rzeczywistego realizowania. Jak wynika z dokonanych w sprawie ustaleń wiązało się z rzeczywistymi potrzebami zleceniodawcy, bowiem odejście z pracy jednej z recepcjonistek (A. K.) w marcu 2020 r. przed rozpoczęciem sezonu powodowało, że istniała potrzeba zatrudnienia nowej osoby na stanowisko recepcjonistki. Po stronie płatnika składek niewątpliwie istniało zapotrzebowanie pracownika do obsługi recepcji, którą wykonywała K. B. przyuczając się do wykonywania tej pracy pod nadzorem innych recepcjonistek. Zebrany w sprawie materiał dowodowy poza tym, że wskazuje na okoliczności zatrudnienia ubezpieczonej oraz na faktyczne zapotrzebowanie na jej pracę – potwierdza również fakt rzeczywistego wykonywania pracy. Świadczą o tym w szczególności wydruki wiadomości e-mail, listy obecności, potwierdzenia przelewu wynagrodzenia, listy płac, a przede wszystkim zeznania świadków, którzy zgodnie potwierdzili, że ubezpieczona przyuczała i wdrażała się w pracę na recepcji, przyglądała się pracy recepcjonistek, zapoznawała się z cennikiem hotelowym, obsługiwała gości, odbierała telefony i odpisywała na wiadomości e-mail na recepcji pod nadzorem recepcjonistek, zapoznawała się z programem hotelowym. Ubezpieczona czynności te wykonywała w hotelu (...) w D. przez 5 dni w tygodniu po 8 godzin, od 8:00 do 16:00 lub od 16:00 do 24:00. Ponadto za wykonane zlecenia ubezpieczona otrzymywał umówione wynagrodzenie. W tej sytuacji nie sposób uznać, że (...) S.A. zgłosiła K. B. do ubezpieczeń w celu otrzymania pomocy w ramach otrzymania przez nią świadczenia postojowego w związku z ograniczeniem, wykonywania umowy zlecenia wskutek wystąpienia pandemii (...)19, która spowodowała zawieszenie działalności hotelu, ponieważ sytuacja związana z wystąpieniem pandemii (...)19, była nieprzewidywalna i dynamiczna, a więc nie sposób uznać wbrew twierdzeniom organu rentowego, że powyższe działanie było przez płatnika składek zaplanowane. Sąd miał przy tym na uwadze, że niewątpliwie umowa zlecenia była wykonywana, co potwierdzają zarówno dowody w postaci dokumentów jak zeznania ww. świadków oraz stron.

W tych okolicznościach sąd zważył, że spornej umowie zlecenia między (...) S.A. a K. B. nie sposób przypisać cech pozorności. Materiał dowodowy potwierdza faktyczne, odpłatne wykonywanie prac zleconych przez płatnika. Skoro zatem umowa zlecenia była przez strony rzeczywiście wykonywana, to nie zachodzą przesłanki do uznania jej za pozorną, a przez to nieważną na podstawie art. 83 § 1 k.c. i w konsekwencji wyłączenia K. B. z ubezpieczeń emerytalnego, rentowych, wypadkowego i chorobowego, związanych z umową zlecenia zawartą 2 marca 2020 r.

Z opisanych przyczyn sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję, w ten sposób, że stwierdził, iż K. B. jako zleceniobiorca płatnika składek (...) S.A. w J. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu od 2 do 31 marca 2020 r.

Sąd na podstawie art. 98 k.p.c. zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. na rzecz (...) S.A. w J. 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Wskazana kwota stanowiąca stawkę minimalną została ustalona na podstawie § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018r., poz. 265).